

Ši informacija yra bendrinio pobūdžio, todėl būtina paminėti, kad ji pateikiama ne dėl konkrečios padėties ar grėsmės fakto, bet dėl informacijos sklaidos ir bendro supratimo apibrėžimo. Lietuvos Respublikos gyventojams šiuo metu panikuoti tikrai nėra pagrindo, tačiau dėl didelio srauto užklausų švietimo ir kitose įstaigose paruošėme bendrinę informaciją, skirtą tiek įstaigų vadovams, tiek darbuotojams, tiek kitiems interesantams. Detalesnę informaciją susijusią su aktualia informacija stengiamės atnaujinti Facebook paskyroje: <https://www.facebook.com/saugidarboviete>

Pastato paruošimas:	- Iš elektros tinklo išjunkite nenaudojamus elektros prietaisus; - Užsukite vandenį, ar dujas, jei jos yra; - Rekomenduojame langų stiklus (tose patalpose, kur neišvengiamai gali būti žmonių) užklijuoti lipnia juosta. Taip sumažinsime padrikų šukių dūžio atveju keliamą pavojų; - Pastato durys turi būti lengvai praeinamos, jei prireiktų greitai palikti pastatą; Papildoma priemonė, jei žmonių apsauga vykdoma pastato rūsyje, ar cokoliniame aukšte, mažuosius pastato langus galima dengti gruntu užpildytais maišais. Jie sugertų galimas padrikas skeveldras.
Informacijos perdavimas:	- Apie kilusį pavojų informaciją įstaigos viduje perduokite turimomis priemonėmis: mobilūs telefonai, vietinis informacijos tinklas, internetinės programos ir pan. - Ant įstaigos durų paruoškite informacinius (nukreipiamuosius) pranešimus, per kurį pastato išėjimą, kurios klasės ar grupės vaikai perduodami tėvams/globėjams; - Sulauksite didelio srauto skambučių iš tėvų, todėl iš anksto pasiruoškite bendrinį tekstą, kurį greitai, aiškiai ir efektyviai (per trumpą laiką) galėsite perduoti tėvams/globėjams. Turinyje nurodykite: • Šiuo metu įstaigą pasiekti yra saugu/nesaugu; • Nurodykite, kad tėvai/globėjai prie įstaigos turi ateiti pėsčiomis; • Išsiaiškinkite kurios vaiko klasės ar grupės tėvas/globėjas kreipiasi ir nurodykite per kurį išėjimą galės pasiimti vaiką.
Vaikų perdavimas tėvams/globėjams:	- Tėvai/globėjai link įstaigos pastato turi atvykti pėsčiomis, automobilius paliekant toliau nuo įstaigos. Tai yra labai svarbu dėl to, kad nesudaryti spūsčių, pagreitinti vaikų perdavimą tėvams/globėjams ir saugios vietos pasiekimą. Be to, pagal užpuolimo praktiką judanti transporto priemonė yra didesnis taikinys, lengvai paveikiamas tiek kulų, sprogmenų ar sunkiosios technikos. Iš paveiktos transporto priemonės gali būti sunku išsivaduoti. - Prie kiekvieno išėjimo paskirkite atsakingą žmogų, kuris perduos vaikus tėvams; - Pakabinkite informacinius pranešimus prie išėjimų, per kuriuos perduodami konkrečios klasės ar grupės vaikai.
Kaip elgtis, jeigu mieste priešiški kariai:	- Nebūkite smalsūs, jeigu matote kareivius, nesiartinkite prie jų; - Neikite pasižiūrėti į karinę techniką, ginklus ar ginkluotus žmones iš arčiau; - Atvirai nefilmuokite ir nefotografuokite prieš kareivių; - Niekada nesiginčykite su priešiškais kariais ir bet koku žmogumi, kurio rankose ginklas; - Kalbėdami su ginkluotu žmogumi, nelaikykite rankų kišenėse, nedarykite staigių judesių;

	- Jei į įstaigą įeina ginkluoti žmonės ir ketina joje įsikurti – ramiai, nekeldami panikos evakuokitės.
Reikalingos priemonės:	- Gavus informaciją apie pavojų pasirūpinkite geriamuoju vandeniu. Į visas patalpose esančias švarias talpyklas pripildykite vandens; - Pirmosios pagalbos vaistinėles turi būti paruoštos ir laikomos lengvai prieinamose vietose; - Mažamečiams vaikams parūpinkite žaislų, tai padės sumažinti įtampą; - Pasirūpinkite avarinėmis apšvietimo priemonėmis (žibintuvėliai, baterijos ir pan.); - Patikrinkite ir laikykite lengvai prieinamoje vietoje inventorių, kuris gali pasitarnauti nelaimės metu (sportiniai čiužiniai, rankšluosčiai ir t.t.).
Vykdomi veiksmai:	- Jei išgirdome civilinės saugos sirenas ir per visuomenės informavimo priemones skelbiamas „oro pavojus“, eikite į patalpą be langų, geriausiai tam tinka rūsys, cokolinis aukštas, koridoriai, kurie iš abiejų pusių yra atskirti kitomis patalpomis; - Pasigirdus šūviams nesiartinkite prie langų; - Nedelsdami griūkite ant grindų, žemiau lango linijos; - Jei bombardavimas prasidėjo netikėtai, imkitės priemonių – saugokitės po stalais, nusigręžkite nuo langų, užsidenkite veidą bei galva rankomis, stenkitės laikytis arčiau pastato atraminių sienų. Laikykitės toliau nuo karšto vandens vamzdžių; - Neleiskite vaikų iš įstaigos pastato, kol neatvyko jų tėvai/ globėjai; - Iš anksto apgalvokite visus galimus išėjimus iš pastato, jei jam būtų padarytas didelis mechaninis poveikis.
Jei reikia evakuotis:	- Stenkitės vengti panikos, koordinuokite savo ir kitų veiksmus, teikite patarimus; - Nesudarykite kamščių prie išėjimo durų; - Patalpų viduje, bei bėgdami laiptais laikykitės arčiau sienų, rankomis prisidenkite galvą; - Lauke judėkite į kitą artimiausią saugią vietą.
Veiksmai po bombardavimo:	- Nepasiduokite panikai; - Būkite pasiruošę pakartotiniams smūgiams; - Nesiartinkite prie pažeistų pastato vietų; - Patikrinkite ar nėra pažeistų ar atvirų elektros kabelių.
Jei oro pavojus užklupo gatvėje ar kitoje vietoje:	- Kuo skubiau susiraskite priedangą (daubą, griovį ir pan.), požeminę pėsčiųjų perėją, tunelį, rūšį ir ten pasislėpkite; - Pasigirdus šūviams gatvėje – nedelsdami kriskite ant žemės.
Psichologinis paveiktų žmonių stabilizavimas:	- Nereikia bijoti savo jausmų. Baimė, stresas, sielvartas, liūdesys yra normalus emocinis procesas; - Leiskite žmonėms išlieti emociją, bendraukite tarpusavyje, pasakykite kaip jaučiatės, prireikus net panaudokite išorines priemones padedančias stabilizuotis (pvz. Suplėšykite kokį nors proprierių ar pan.); - Galvokite apie tai, kas bus, kai viskas pasibaigs (po savaitės, po mėnesio). Kokias veiklas Jūs tada darysite; - Kai kuriai atvejais įstaigoje (jei iškilo poreikis praleisti daugiau laiko) organizuokite fizines veiklas, darykite mankštą su vaikais. Fizinė veikla stabilizuoja emocijas;

- Jei palikti įstaigos pastato per trumpą laiką nepavyksta, kad ir kaip sunku būtų, tačiau su vaikais galite organizuoti protinius žaidimus, uždavinėkite klausimus, organizuokite viktorinas, gal net sugalvokite kažkokius prizus. Tai teigiamai paveiks vaikų emocinę būseną;
- Organizuokite gilaus kvėpavimo pratimus. Gilus ir tolygus kvėpavimas aprūpina smegenis deguonimi, tai leidžia emociškai nusiraminti. Įkvėpdami skaičiuokite 1, 2, 3, 4, sulaukite kvėpavimą 1, 2 ir iškvėpkite 1, 2, 3, 4.
- Nesakykite „viskas bus gerai“ – nukentėjusiems taip neatrodo, geriau sakykite „taip, buvo baisu“, „taip, buvo liūdna“, bet „pavojus jau praėjęs“, „mes esame saugūs“.

Rekomendacijos gali būti pildomos atsižvelgiant į teisės aktų pasikeitimus, įstaigos pobūdį, keičiantis situacijai, ar atsirandant naujiems kriterijams.